

CVETINOMIRSKI:

Iz cvetočih dni.

adar je Mrakarjeva mati časih popoldne stopila iz kuhinje v veliko domačo sobo in videla na mizi odprt abecednik in ob njem razmetanih nekaj zvezkov, a ni bilo žive duše v sobi, je samo z glavo pokimala in vračaje se v kuhinjo polglasno mrmrala predse: »Že vem, kje je. V hosti je spet kakor zmerom. Bo pa že zopet prinesel zvečer raztrgane hlače domov, da bom imela kaj šivati. Ampak kako se je izmuznil iz hiše ta navihanec, kako potihoma kakor mačka!«

Tudi tisto popoldne se mati ni zmotila. Minko, Mrakarjev Minko, ni bil nikjer drugje kakor v gozdu, ki je s svojim zelenjem in sencami kril nizko gričevje zadaj za hišo. Medtem, ko je njegova mati pekla kruh in potiskala na loparju velike okrogle kepe iz testa v peč, je ležal Minko na solnčni jasi vrhu holma, z rokami pod glavo, mežikal v solnce, gledal na dolino, na vas in na belo, med poljem vijočo se cesto, in poslušal grlice, ki so grulile nedaleč od njega v obsenčju ukrivljenih gabrov.

»Gru... gru... gru...!« — se je oglašalo zmerom iznova tam izza gabrov, in od časa do časa se je med drevjem začulo plahutanje peruti.

»Grev... grev... grev!« — jih je oponašal Minko in hipoma skočil pokonci. »Grev... grev — zdaj sem se pa že segrev!«

Spustil se je v tek proti gabrom, skakal po dračju, da je pokalo pod njegovimi nogami, pri tem pa je mahal z rokami okrog sebe in vpil:

»Všššaha!... Všššaha!...«

S temi besedami je mati časih podila kokoši, če so zašle na sosedovo njivo za domačim vrtom. No, pa kokoši niso nikoli tako rade slušale matere, kakor grlice zdaj Minka. Za gabri je nastalo takoj vriščanje. Vsa jata grlic se je dvignila in ko se je izvila iz zelenega vejevja ter šinila v sinjo bleščavo neba, je bilo, kakor da bi bil škropil srebrn dež nad gozdom, tako lepo so se bleščale v solncu razpete peruti.

»Pa sem vas le ugnal v kozji rog...« se je smejal Minko, zroč za bežečo jato, ki mu je kmalu izginila izpred oči.

Nato se je potopil do pasu v praproetje in bredel v njem po bregu navzdol. Plešoč nad višnjevini cvetovi visokih pogozdnih rož, so vzletavali pred njim citrončki, svetlorumeni in od solnčne luči omamljeni. Minko je zamahnil z roko po samotnem solnčnem žarku, ki je dremal na posebno lepi in visoki praproeti, pa žarek se mu je naglo umaknil, smuknil na gladko lubje poleg stoječe breze in izginil nekje v vrhu, odkoder je lukal navzdol poredno kakor otrok, ki se plazi na drevo in se odtam veselo ozira na vse strani, da bi ga opazila in pohvalila mati. Minko je požugal temu porednemu žarku s prstom, kakor da bi mu bil hotel reči: »Ti in jaz — to sva dva prava poniglavca!« In bredel je naprej, dokler ni prebredel smrečja. Za rumenimi smolnatimi debli je zijala spodaj v zibajoči se beli svetlobi velika okrogla kotanja, in na dnu te kotanje se je izza drevja lesketalo nekaj hišnemu zidovju podobnega.

Minko si je vtaknil v vsak vogal ust dvojce prstov in zabrlizgal v kotanjo trikrat zaporedoma, da so se mu lica napihnila in mu je vsa kri stopila v obraz. Potem je sedel na mah pod smreko.

»Obljubil je, da pride,« je govoril sam pri sebi. »Če le ni preslišal brlizga, bo kmalu tukaj gori pri meni. Čas je, da greva že enkrat pogledat tiste šoje. Jaz mislim, da morajo biti zdaj že godne.«

Iz globoke usedline kraj njega je v gibčnih skokih priskakljala veve-rica s tako lepimi okroglimi očmi in tako košatim repom, da je strmel Minko od veselja kakor očaran vanjo. Naravnost proti Minku je skakljala — najbrže ga ni bila takoj opazila — in Minku se je od veselja širilo srce. Nehote je razprostrl roke, kakor da bi bil čakal, kdaj mu skoči v naročje in jo bo lahko nekoliko popestoval. A skočnonoga živalca je svoj tek hipoma predrugačila, se zavihтела po tankem deblu navzgor na vitek bukov vrh, da se je pošibil in se zazibal semintja, odtod pa se je zakadila na prvo bližnje drevo in izginila v temnih sencah smrečja.

Minko je gledal nekaj časa za urno begunko z razprtimi očmi, pri čemer si je bil položil prst na sredo ust.

»Fet — ta mi je pa lepo odnesla pete!« je rekel navsezadnje, ko je za veverico utihnil poslednji šum v smrečju, in umaknil je prst proč od ust.

Tisti hip je v grmovju pod njim zašumelo, pokazala se je pisana čepica in zabelil se je rokav. Minko se je dvignil s tal in odprl usta na-štežaj. Šumelo je bližje, nato so se veje razmaknile popolnoma, in pred Minkom je stal Senčarjev Tinko, zasopel in potan, z odpeto srajco pod vratom, svetečim se od znojnih kapljic.

»Mislil sem že, da te ne bo, Tinko!«

»To bi se bilo tudi kmalu zgodilo!« mu je odgovoril Tinko z veselim, pojočim glasom otroka imovitih staršev. »Iskal sem ravno pripravnih žrebljičkov za kletko, ki jo bom napravil, kakor veš, ko sem zaslišal tvoje brlizganje. Če bi ne bil imel okna odprtega, pa bi te ne bil slišal. — Greva takoj pogledat, kako je s šojami, Minko? Če le niso že izletele — godne morajo biti zdaj!«

»Kar pojdiva — seveda morajo biti že godne ... Pa boš napravil kaj lepo kletko, Tinko?« je izpraševal Minko, kobacaje kraj Tinka preko rdečkastega vresja, za katerim se je v lahnem vetriču pozibavala gruča belih, s pikicami posutih brez.

»Kakor se mi bo posrečilo, Minko! Vse potrebno sem že pripravil: deščice, palčice, žice in žrebljičke imam že. Samo nobenega pripravnega svedra nisem še našel za to in pa žagico bi potreboval, prav majhno žagico. Pa mislim, da bom dobil tudi to, in potem bo kletka kmalu gotova.«

»Samo da bo dovolj prostorna! Šoje so bolj veliki ptiči in potrebujejo veliko prostora. Pa ti, Tinko, da jo boš napravil tako, da bo dobro ...«

»Ej, za tisto pa nikar ne skrbi!« je menil Tinko. »Pet šoj bo lahko v njej, tako bo moja kletka prostorna. Pa da bi dobil le samo eno šoj, pa bom popolnoma zadovoljen.«

Ko sta stopala tako skupaj, Minko čokat, s kobacajočimi koraki in rahlo nagnjenim tilnikom, Tinko vitek in prožen, s pokonci dvignjeno glavo, so se v gošči nedaleč od njiju hipoma oglasili čudni, šušljajoči glasovi. Oba dečka sta se zdrznila od začudenja; a to je bilo samo prvi hip. Trenutek pozneje sta zamahnila z rokami, planila skozi grmičje in sčasa popolnoma potonila v gošči.

Prvi je zavrnil Minko: »Šoje so, Tinko, mlade šoje, ki še ne znajo dovolj letati! Ali jih vidiš, Tinko? Brž! brž! Dajva, loviva jih, dokler je še čas. Najbrže so to tiste šoje, ki sva zanje midva vedela, pa so zdaj že izletele iz gnezda!«

Minko je trdil prav. Bile so v resnici mlade, šele pravkar iz gnezda izletele šoje, ki so vzplahutavale med vejevjem in poizkušale poleteti nekoliko višje, kar pa ni šlo, ker so bile še premlade. Dečka pa v skok za njimi! Toda vkljub negodnosti so bile šoje vendar jako nagle in se niso dale tako izlepa ujeti. Tinko je držal eno že za rep, pa mu je ušla. Več sreče je imel Minko. Ulovil je lepo pisano šoj, ki je bila obema dečkoma tako všeč, da sta prenehala teči in sta občudovala le ptiča.

Sedla sta na tla, Minko s šoj, v naročju, Tinko sklonjen nad Minkovimi kolena, z radovednimi očmi zasledujoč vsako ptičevo kretnjo. Tinko ni izpregovoril nobene besede, samo gledal je. Tudi Minko je bil tih; kadarkoli se je ozrl naskrivoma izpod čela na Tinka, na njegove prazne

roke — vsakikrat mu je nekaj težkega leglo na srce, in nič več ni bil vesel ptiča. Hipoma je vstal in stisnil ulovljeno šojko Tinku v roke.

»Na, Tinko, tvoja naj bo — saj je jaz nič ne rabim. Ti delaš že kletko, zato jo le kar imej. Jaz bom ulovil morebiti še kakšno drugo.«

A bilo je že prepozno za nadaljnji lov; ostale šoje so bile že davno odplahutale proč nad goščo in se poizgubile v daljavo; ne glasu ne šuma ni bilo več za njimi.

»Kaj bo pa zdaj?« se je jezil Tinko. »Meni si dal šojko, sam boš pa ostal brez nje...«

Z bleščečimi očmi ga je pogledal Minko: »In če bi bil ulovil dve, obedve bi ti bil dal! Nikar ne bodi hud za to! Zdaj sem vesel, ko vidim, da imaš šojko ti in ne jaz; poprej sem bil žalosten.«

Ljubeče in hvaležno so pobožali Tinkovi pogledi njegov obraz.

»Minko, midva se ne smeva nikoli ločiti; zmerom bova ostala skupaj!«

»Zmerom, zmerom, Tinko!«

In Minkove oči so se od veselja orosile.

»Glej, Minko,« je nadaljeval Tinko; »moj oče je bogat, jako bogat. Ko bom jaz velik, bo ves njegov denar moj. To bo potem lepo! Kupil bom kočijo in lepa bela konja, pa vozil se bom potem, vozil zmerom, vsak dan... Hojoj, Minko, kako bo to prijetno! In ti boš moral biti pri meni, da se boš vozil z menoj in da mi ne bo dolgčas...«

»Pri tebi bom, Tinko, ker te imam rad; samo mamu imam še rajši, potem pa precej tebe, Tinko...«

»Vem, Minko... tudi jaz imam tebe takoj za mamu najrajši. Zato pa boš moral živeti pri meni. Vse, kar bom jedel jaz, boš jedel tudi ti; in vse, kar bom jaz pil, boš pil tudi ti. Sezidati bom dal veliko palačo, in skupaj bova živela v njej, skupaj jedla in pila. Pa iz palače se bova hodila izprehajati na vrt, ki bo tako lep, da bo veselje; samo pomaranče in smokve bodo rasle v tem vrtu. Midva pa bova ležala v senci in jedla pomaranče rajši kakor smokve. Kaj pa ti, Minko?«

»Jaz pa smokve, Tinko. Ampak tudi pomaranče bom rad hrustal, posebno če bodo debele in lepo svetle... bolj drobne bom pa stran metal...«

»Hej, joj!« je plosnil Tinko z dlanmi. »In potem, kadar se bova naveličala vrta, se pojdeva voziti... po dolini se bova vozila in še dalje iz doline, tja, kjer je sama ravan... Tam nekje daleč na tej ravnini je pa veliko inesto... tudi tja se bova peljala za kratek čas...«

»Pa ptiči?« je hipoma vprašal Minko.

Tinko je svetlo pogledal, napol ušesa, potem se je pa srebrno zasmejal.

»Ptiči? ... Za ptiče bom dal sezidati pa tolikšno hišo, kakor je naša farna cerkev velika! Vse ptiče, kolikor jih je po teh krajih, bova polovila in dejala noter v to hišo; natlačeno polna jih bo vsa hiša kakor škatlica z žveplenkami, še kašljati bodo začeli v taki gneči in se bodo hodili hladit vunkaj na zrak ... hi-hi-hi!«

»Zdaj se pa šališ, Tinko ...«

»Ne, saj ne bom tako neusmiljen, Minko, tisto pa že ne. Naš ate pravi zmerom: Bodi usmiljenega srca! — in zato bom tudi jaz zmerom usmiljen. — Ptičev bo v hiši toliko, da se bodo drug drugemu lahko izogibali; pa peti bodo morali lepo, drugače jim pa jesti ne bom dal ... In govoriti jih bova naučila; ne vseh, samo nekatere, bolj prebrisane ...«

»Ali so šoje tudi prebrisane, Tinko?«

»Tudi. Sicer ne tako kakor papige — ampak tudi, za silo. Moja babica mi je nekoč pravila, da so imeli šoje, ki je znala govoriti; vsako jutro da jim je voščila: Dobro jutro! — Zato vem, da je šoja še precej odprte glave.«

»Ojoj, kako bo to lepo!« se je veselil Minko. — »Pa še to šoje, ki sem ti jo zdaj dal, boš tudi naučil govoriti, kajne, Tinko?«

»Seveda! Kadar pojdem spat, mi bo morala želeti: Lahko noč! — Saj to je kratko, ti dve besedi se bo že naučila, ali ni res, Minko?«

»Res!« je pritrdil Minko. Pomolčal je nekoliko, potem pa je zopet povzel: »Veš, Tinko ... in kadar bova jedla v palači, bom imel pri sebi slavca, da mi bo med jedjo prepeval. Kaj pa ti, Tinko?«

»Jaz pa kosa. Če ne bo hotel žvižgati, pa ne bom hotel jesti ... Pa vem, da bo hotel žvižgati, ker bo zmerom sit. Pri meni mu ne bo nič hudega.«

»Ti!« se je hipoma domislil Minko in važno dvignil desnico z iztegnjenim kazalcem v zrak. »V Ameriko tudi pojdeva, ker bova bogata!«

»V Ameriko?« je pomislil Tinko, nato pa je rekel: »Tisto pa ne bo mogoče, Minko. Da bi šla tja sama brez ptičev, bi se nama ne ljubilo, ker bi nama bilo dolgčas po ptičih. Take barke pa tudi nima nihče, da bi nesla čez morje veliko hišo, polno ptičev ... Ne bo nič z Ameriko, Minko! Pa kaj Amerika! Saj bova imela midva sama doma najlepšo Ameriko ... Juhu! Komaj čakam, da bi bil že enkrat velik!«

»Tudi jaz, Tinko!«

Minko se je dvignil.

»Pa se nehajva pogovarjati za danes o tem! Jutri bova nadaljevala, kajne, Tinko? O, lepo bova še živela midva, lepo! — Zdaj pa pojdiva pogledat, če so bile res to tiste šoje, za katere sva vedela!«

Pri visoki košati smreki sta obstala. Minko, bolj pripraven za plezanje, je kmalu objemal smolnato deblo z nogami in rokami in se urno

pomikal proti vrhu. Oprijemši se prve veje, je še bolj naglo smukal navzgor proti mestu, kjer je tičalo gnezdo, napol skrito med vejevjem. Še nekaj vej je bilo treba preplezati, in Minko je bil pri gnezdu. Bilo je prazno; samo troje pisanih šojnih peres je štrlelo iz njega.

»Uganil sem, Tinko!« je zakričal s smreke navzdol proti Tinku. »Gnezdo je prazno. Od tukaj so izletele one šoje, ki sva jih lovila.«

Dečka sta se pričela vračati iz gozda. Tinko je stiskal k sebi šoje, ki je zdajpazdaj odprla svoj močni kljun in dala čudno hreščeč glas iz sebe. Minko pa si je bil zataknil za trak na klobuku ona tri šojina peresa, ki jih je bil našel v gnezdu.

Ko sta si na jasi vrhu holma želela drug drugemu lahko noč in se razšla, je že legal na zemljo mrak.

Mrak.

*Bliže prihaja in niže,
k zemljici spušča se mrak,
zvezde nad goro užiga,
spanec z njim hodi sladak.*

*In po Jernejčku gre vprašat
tja do sosedovih vrat . . .*

*Striček, dospel si prepozno —
šel je s kokoškami spat!*

E. Gangl.

